

ANY V

NÚM. 218

BARCELONA 28 OCTUBRE 1892

AQUI
DESCANSA
L'Ajuntament
IIRAPII

PANDEMONIUM

Com estém pròxims á la época consagrada als que fóren, l'esperit s'abat, y ocupan lo cervell fantasmas ex-tranyas y albagadoras que 'ns mouhen á acostarnos á lo desconegut; volém per un moment barrinar l'esdevenir pera óbirar lo que un dia ha de ser lo centre hont hem de mourens en una eternitat aterradora.

Per lo tant y obehint al instint d'observació, y amparát de la bona fé qu'obra hasta las portas del misteri, vaig concorrer aquest dia á una sessió esperitista de qual centre n'es sóci *medium*, fa mo't temps, un amich que va presentarmhi com á *néfit* de la nova doctrina.

Al arripar allí van apagar-se los llums de la sala, y á poch una pesadés en mas parpellas 'm produhi un sopor, transportantme á regions estranyas.

De prompte y al mitx de l'obscuritat vaig sentirme conduhit per una má invisible hasta qu'al cap d'un rato un llum penumbros com lo del gas Lebon 'm mostrá los objectes que s'anavan fent mes perceptibles á mida que aumentava la claror produhida per infinitat de sols que llumenavan un espay sens limits.

Després que vaig acostumar las mevas retinas al esclét poderós d'aquella llum potent, pogui reconeixer al meu conductor.

Era un home de llarga y blanca barba com la neu del Monseny, y á poch de mirarmel ni vaig tenir necessitat de preguntarli qui era.

L'havia vist tantas vegadas principalment en los almanachs que lo reconegui: era *Lo temps*.

—M'has conegut?—'m digué apretantme la má y ab un marcát accent de carinyo.

—Sí, pero ahont me portéu?... vaig exclamá recelós pus mos peus no tenian cap apoyo y temia que si aquell vell 'm deixava per un sol segon, anava á parar á un desconegut abisme.

—No temis... aném á fer un viatge de cent anys.

—De cent anys!.. vaig esclamar en lo colmo del terror.

—Una riallada del meu conductor que 'm mostrá una boca deserta de tota dentadura, m'acabá de fer perdre la tranquilitat.

—Tu no coneixes lo valor del temps, va respondrem ab ayre compassiu; si tinguessis que passar aquest periodo en lo planeta qu'havem deixar, tindrias rahó d'alarmarte; pero veurás com aquestos cent anys 't passarán ab rapidés maravillosa.

Efectivament, jo no era 'l mateix; la vista la tenia d'un alcans molt superior als ulls del organisme terrestre qu'acabava de deixar. En lloch de veurer simplement las estrelles del cel, distingia clarament tots los mons que componen l'univers sideral sens que un me destorbés de l'altre.

La anatomía fisiológica trascendental podria tal vegada explicar aquest fenomen sentant la proposició de que lo *punctum cæcum* cambia de lloch pera ocultar l'objecte que no 's vol veurer.

—Mira si coneixes lo que 't rodeija... pero ab serenitat; no temis que al qui tinch jo de la má no 's pot may perdre.

Algo mes tranquil per lo accent de persuassió del meu cicerone, vaig tractar d'orientarme fixant la atenció á quant me rodejava.

Després d'un moment y fixantme ab la topografía celeste, vaig reconeixer lo glòbo terraqueo en una estrella d'última magnitud perduda allá en los camps del infinit.

—Alló es la terra; vaig exclamar com 'l que no espera ja may mes tornar á veurer la seva pátria.

—Sí... allí está... veig que l'has reconeguda.

Orientantme mes allavons 'm vaig veurer prop de *Cape-lla* y no vaig poguer rer menos d'exclamar:

—Com es possible, bon vellet, que poguéim tornar á casa estant á una distancia tan comensurable?

—De la mateixa manera que n'hem vingut.

La lógica de la contestació va deturar ma llengua.

Los cent anys han passat! va cridar de prompte 'l vellét, y rápit com lo pensament várem atravessar l'espay ab cariera vertiginosa. Per lo nostre costat relliscavan com exhalacions, multituds de planetas, entrant ab la mateixa velocitat en lo nostre sistema y deixant enderrera Urano y Saturno, Júpter y Neptuno. Prompte varem observar las blancas neus del nostre planeta; lo triangul groch que forma l'África. Poch á poch va presentarse clar á mos ulls la esfera terrestre y la forma de la península espanyola fins que vaig veurer una ciutat coneguda: Barcelona.

Un suspir de satisfacció va sortir del meu cor al tornar-me á trovar davant la meva ciutat nativa. Pero va admirarme la variació que vareig no ar en ella.

Lo Castell de Monjuich havia desaparegut de la carena de la montanya y en son lloch innumerables jardins hermoses-javan aquell baluart del despotisme.

En va veig estendre la vista buscant lo tipich passeig de la Rambla; havia desaparegut baix la piqueta de una gran reforma y cent amplas vías crehuavan lo lloch de son emplacament plenas de vida y activitat comercial.

La Gran-via, aquest carrer avuy imatge de soletat *falmirana*, anava de riu á riu, sent centre de activitat febril; la Plassa de Catalunya escombrada de sas múltiples y antiestéticas barracas, presentava un aspecte grandióis rodejada d'edificis ab magestuosas arcadas que li davan un hermós aspecte. La Rambla de Catalunya representava una verde *Boa*, sumergida sa cua en las ayguas del port y amagant son cap en la faldá del histórich Tibidavo trepat de preciosas fiocas de recreo.

Multitud d'estátuas d'insignes patricis, adornavan la ciutat comtal, pero en vá buscava ma vista la de 'n Lopez, la de 'n Guell y el res que jo recordava.

Mon *Virgilio* que va notarho, va dirme: la pala de la Revolució Social ha arreconat tot lo fals; no ho busquis.

—Glorias mundanas y pasajeras, vaig dir jo. ¿Y la Transatlántica?—vaig exclamar mirant lo lloch desert d'hont tenia las oficinas.

—Quebrada, noy, quebrada; va contestarme ab sonris desdenyós. Los barcos van ferse vells y los accionistas van quedar com nous, y ab lo adveniment de la República federal van acabarse las compostas y subvencions ruinosas.

—¿La República federal?—vaig cridar sorprés.

—Fill, tú no 't fas cárrech qu'ab cent anys las nacions operan cambis radicals en los seus sistemas *politénichs*. En Espanya ha desaparegut pera sempre la rassa... de tota dinastia.

De prompte los metállichs acors d'cent bandas y los vitors de mil bocas cridaren ma atenció hasta 'l punt de preguntar á mon acompanyant la causa d'aquellas demostracions d'alegría.

—Qué! No sabs que estém al any 1902?

Avuy es lo quint centenari de Colón.

Mira!

Anyadi senyalantme ab lo dit l'estátua del immortal Genovés cuberta de coronas y flors preciosas.

—Lo quint centenari! vaig cridar sorprés, pus encara resso navan en mas orelas los cuets del desgraciat castell de foch del carrer de las Corts del anterior centenari.

Pero jo veig los carrers sense adornos; no sento salvas d'artillería... ¿Ahont son las Batallas de flors, las *kermeses* y tantas otras diversions del anterior Centenari?

—Lo programa actual es molt distint del anterior; ara lo diner no 's llensa, pus los prohoms d'avuy han comprés que s'honrava mes la memoria del gran marí, repartint entre los pobres de la Ciutat lo presupost de las actuals festas, que provocant los odis dels administrats ab la mala inversió d'inensos capitals.

En la Catedral 's canta avuy un solemne Tedeum que no costa un quarto al erari municipal, y no s'engalanan los campanars de la basílica ab profanas banderas que convertirian ab ridiculas *cocottes* la casa del Senyor. Y agafantme de la má y arrastrantme pel miy de multituds bulliciosas

varem atravessar carrers y plassas que jo no havia vist en la antiga Barcelona, fins que arribarem a la Plassa de Sant Jaume.

Allí hi havia tot lo poble congregat victorejant als nous *Fivallers*, y rebent d' aquells patricis valiosas almoynas que anavan a parar de las sevas mans a las dels menesterosos que las besavan agrahis.

Ara, entrém... y passant com so rbras, varem entrar a casa la ciutat y ens introduhirem al Saló de Cent.

Allí vaig veure encara los retratos dels nostres patricis Rius y Tauler, Virgili, Aribau y altres que posteriorment hi havian sigut colocats y als quins jo no coneixia.

D: prompte vaig llensar un crit de sorpresa:

—¿Qué 't passa?... 'm digué lo meu company de viatge.

Era qu' havia vist en un altre paret varis retratos, y entre ells, los de casi tots los concejals del municipi de la época del Quart centenari.

R cordant la desastrosa administració de tals pares de la patria, vaig exclamar: ¿Qué! ¿no sabien aquesta gent qu' eran aquets homes?

—Llegeix lo que diu aquell rótul que hi ha sobre de las sevas efigies.

Y aixecant lo cap llegi en un gran rótul ab lletres negras

Galeria de mals Catalans

—Magnífich, ¡oh! ¡magnífich! execració sobre d' ells; aixis es com deuen ser tractats los fills espuris de la patria.

—¿Oh!... no va acabarse ab l' exposició deshonrosa dels seus retratos lo cástich d' aquets mals patricis.

—¿No?

—No... després que váren ser expulsats d' un lloch que may debian haver ocupat, foren despreciats dels seus compatricis. No podian concorre a cap lloch públich perque tot hom se separava d' ells, y quan passavan pel carrer sempre hi havia alguna veu que deya: Miréulos aquets son los concejals del quart Centenari. Los que guardaren un resto de... amor propi, van desterrarse voluntariament, no morintse de gana gracias als negocis nets qu' havian realisat durant lo temps que Barcelona tingué la patxorra d' aguantarlos en los llochs que va durlos lo més d' sgraciat *suffragi*.

En aquell moment una turba va entrar en lo Saló, casi fentnos caure. Era lo poble desbordat qu' entrava atropellantse y sense volgué escoltar la veu de las autoritats, va despenjar los quadros dels mals catalans, y tirantlos per las finestras a la plassa de Sant Jaume, va calarhi foch fentme recordar la crema de las cadiras del carrer de Cortes, cent anys abans, y com jo aquella nit hi vaig rebre una ferida que per poch 'm porta a la sepultura, vaig trastornarme y fent un gran crit... me vaig senti un extremeixement fort, agafantme com una basca, y al tornar en mi vaig trobarme en lo Centre esperitista. sorprés, mentres lo meu amich *medium* me treya 'l *fluid* que m' havia proporcionat veure aquell sens nombre de maravellas.

Va ser alló una ilusió de la meva fantasia, ¿es que realment vaig assistí al quint Centenari de Colon?

Lo *medium* y los demás del Centre ho jurarian... jo encara estich amodorrat y dupto.

Sols ho sab Déu.

Si aquell no va ser lo quint centenari real, será lo probable.

D aixó 'n responch.

CLARA SOL.

MORTS

Abundan.

Y en lo *bello sexo* molt més.

Los pedrissos del Passeig de Gracia y 'ls cafés de *concerts nocturnos* son las tombas ahont reposan los *morts* de la respectable classe de las *nenas solteronas* ó de las *tias*.

Cursilonament parlant, las diadas dels *morts* son los dijous.

Que son los dias de moda destinats pe 'ls *morts* a morirse d' angunia matant lo temps pe 'l *Parque*.

La Banda Municipal, al só d' alguna marxa fúnebre, acompaña de quan en quan, cada dijous a la tarde, desde 'l Kiosko al cementiri, dels desenganys las esperansas mortas d' aquets *morts* que no 'ls hi passa un *alma*.

Los tals *morts*, morts y tot, llensan unas miradas de *moribundo* als vius joves, allá ahont ne topan un, que 'ls acaba d' enterrar, perque fan morir de fástich.

Y aquets *morts* de café y de pedris, com més *morts* més blanchs; vull dir, més enfarinats.

Y efecte del molt temps transcorregut desde sa defunció, hi han *morts* que fan unas *ulleras*...

¿Quina por quan parlan de casar! ¡Obran una boca!

¡Tenen una gana!

¡Uix!!

* *

En lo *sexo fort* ó *lleig*, se troban també bonas collas de *morts* que caminan...

Y ben encarcerats.

En las aulas, en las oficinas y detrás dels taulells se n' hi enterran moltíssims.

La Moda es una *necrópolis* que conté tan's rengles de *morts*, que fins no hi caben.

De tips de *goma* se 'n moren molts... de *morts*.

Y que son uns *morts* que fan tres cosas...

Principalment pudó.

Aquets *cadavres socials* acostuman freqüentar las reunions familiars y los cassinos de recreo los diumenes a la tarde.

¡Son molt *calaveras*!

No serveixen per res més que per ballar y no 'n saben.

Son 'ls dansants de la *Dansa macabra* dels salons de modistas, guanteras, pantaloneras, cotillayres y telefonistas.

Los *morts* aquestos son los que van més mudats...

Y los que tregiran més *morts*.

Entenéuho.

* *

Aproposit.

Hi ha una classe de *morts* que sols Déu los aixecaria. Llambreguéu las llibretas dels sastres y altres honrats industrials que siart se 'n van al cel, y... 'n trobareu una estesa.

No tinguéu por que ningú 'ls colgui, ni que 'ls fassi creu...

Son uns *morts* que ho son massa.

* *

¡Pau als difunts y guerra als *Morts*!

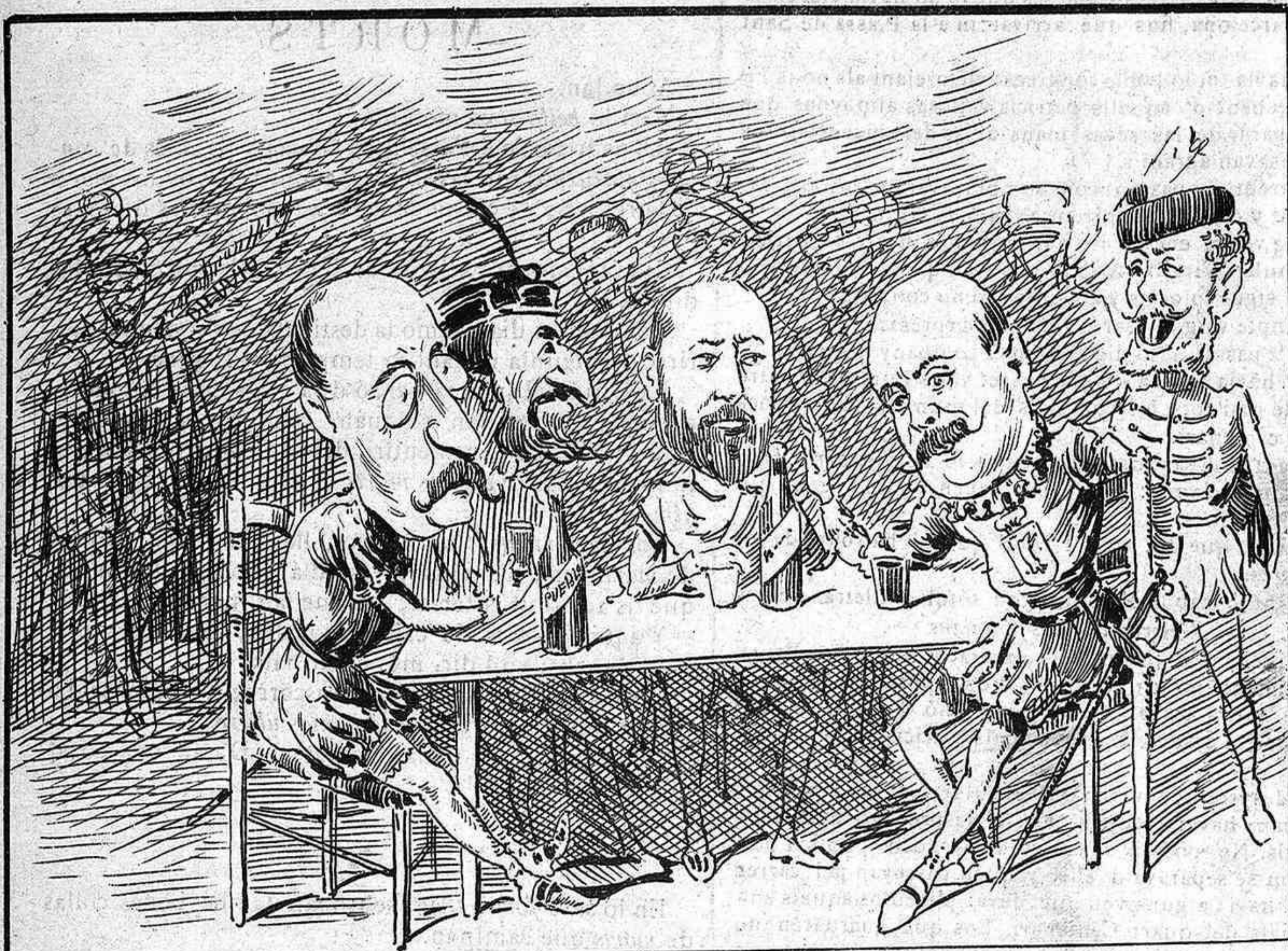
J. BARBANY.

FOTOGRAFÍAS INTERESANTES

CATÁLOGO 50 céntimos
en sellos de correo

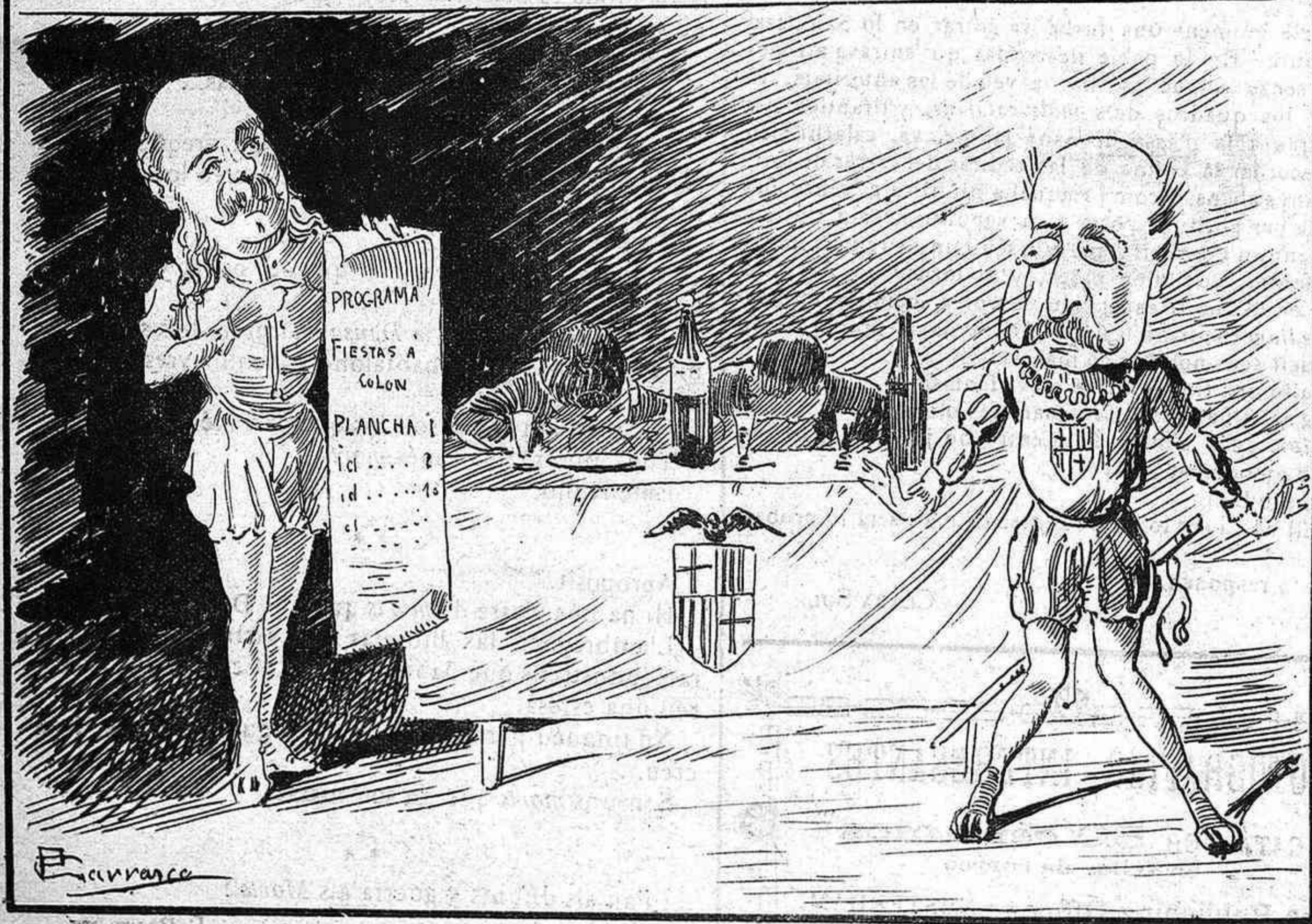
The Publishing Office = AMSTERDAM.

LOS TENORIOS

—Yo de todos me rei
y los cuartos me empaqué.

—(Molt haurás tingut que fe
per poderte igualá ab mi).

—Los muertos se filtran por la pared. ¡Adelante!

VESTEN, ANTON

—¡Deu meul ¡May mes homes!

—Com se sembla al pobre Ernest aquest jove...

—¿Vol dir que no ofench al difunt?
—No... Jo n' hi responch.

Ferrasco

CEMENTIRI MUNICIPAL DE LAS BATUEGAS

Colecció de Epitafis humorístichs, dedicats à uns morts que encara bellugan (pero no llepan)

Tan si feu com no 'l farsell ningú comptes li demana, puig si son passat s' aCana no es posible dir mal d'ell.

Tenint sa Casa á demunt d' un turó minat d' ambrollas, notá abans de ser difunt, que saber *guardar lo punt* no es bufar y *fer ampollas*.

«Yo no podría vivir
»si te llegase á perder...
diu lo poeta Camprodon en son drama *Flor de un dia*, y eix d' aquí, també ho diria mentres raijava la font.

Sucumbi á los fort sotrachs del *carro municipal*... sense valerli la *Sál* ¡y aixó que 'n portava á *sachs!*

Vingué de *Vigo* y veient qu' era aixó un corral de vacas, tingué una idea *excelent*, fixar del Ajuntament lo despaig en... las cloacas.

Tenia cara de *Roca* era de ofici *Fuster* negociava ab vins d' Alella... ¡*Requiescat in pace Amen!*

Despatxar tant li agradava veient parroquians á raig que morí dins del *Despaix* (de massa que despatxava).

Del mestre 'm recordo encara que 'm deya dantme llistons: —Son inútils tots los *Pons* quan los rius surten de mare.

¿Mous lo cap, ets mut y *Rius?* ¡tu ets un *mort* dels menos vius!

Más caro 's deya 'l *mortal* que aquí descansa tes ben cert! ¡qui mes car que un concejall

Diu aquest: «La gola evita, puig massa menjar en *Fita!*

Ni que tastés lo turró no l' acusin de *I'úr; no!*

L' ambició lo mes trist daura, mes no cal ferse ilusions; qui ha nascut bou, sempre llaura; lo mateix passá á n' en *Flaura*. Fet á portar barralons volguentse posar faldons en lo ridicul... va caurel

Dret ó Tort, cridava fort, sen *menut* armava brega, pero ¡ay! la *mort* quan pega no mira si es *dret ó es tort*.

Vaig dir veientlo incapás: ja cal que Deu lo socorri puig es fácil que se ensorri si desitja omplí 'l *cabás*.

—¡Arcalde he sigut de *Vich!* deya sent viu, fentne gala y, avuy, pobret si no 's *sala* no crech pas que 's fassi rich.

Feu, veient lo seu mal punt desde *Martorell* lo sórt, y avuy no 'l tenen per *mort* pero, 'l tenen per... difunt.

En ell tenian los nens un editor aixerit, mes fou concejal ¿m' entents? —¡*Basti!* nós quedem contents si es que ha mort arrepentit.

No puch dir si feya *moros* pero si, que un *nom estrany* era 'l seu, y que 'n tot l' any no faltava may als... toros.

Tenint lo cap de carbassa tant sols per ferse esencial en lo exércit concejal vá sentar un dia *Plassa*; pero ab tot y 'l poch talent lo pobret morí d' enfados veient que tan poch *bolados* gastava l' Ajuntament.

Sa esposa l' escurcullava pegantli si feya tart, mes com qu' estava *Rafart* aixó poch se 'n hi donava, gracias al Marqués de l' Herba morí d' una indigestió y com qu' era un *bon minyó* lo guardém aquí, en *conserva*.

Era un *Passarell* dels bons quan tenia llibertat, mes avuy qu' está *engabiat* no li vingan ab *cansors*.

Per car, cap altre com éll, *car* nos fou en tots conceptes, *car* per tindre mals deixeples y *car* pel seu poch cervell. Mentres imperá, 'l farsell feren molts, per tal motiu mes lo volem mort que viu; descansi donchs en bon hora que si la butxaca 'n plora la *opinió pública* riu.

Feu en *Balls* la competencia á n' en *Lau* y 'n *Xerevia* y també fins avuy dia als que no tenen conciencia.

Posá ab molta barra 'l *Coll* per privar de mil maneres veure d' un Parque 'l rostoll, y 'l mataren d' un soroll los que no volen *barreras*.

Si com autor lo xiularen com á concejal també, y ell, quant mes li deyan *Malu* mes solía fer lo *quér*.

Descansa al peu d' eixa *Roca* (y *Roca* que angunias sua) un *P. Kador* que la grua li esquinsaren, per tanoca, ¡Tocava 'l turró ab la boca y la *Campana* ab la qual

Metje, poch clients tenia pero trobava per tot mes oncles que no volia... puig tots li deyan *N:bot*.

Qu' es una cosa molt trista la *calumnia* considero... ¡jo nò se perquè á un gorrista li tenen de dir gorrero?

Ab un estil deficient escrigué com literat un *any célebre* passat olvidantse del *present*.

Lo *Mon fret* segons per qui may lo seu afany pagava, puig qu' era en vritat puch di l' *ultim que al llit* se 'n anava, boy llevantse de *mali*.

Fou un sastre llarch de mans y de los mes *bunyoleros*. ¡Després de vesti als gegants vá vestir també als bomberos!

Princep tan honrat com franch, lo seu caracter alegre, ho deixava tot en *Blanch* puig li feya nosa 'l *negre*.

Sent corredor de arangadas menjava algunas vegadas, després obtingué la banda, y... ¿en volen mes de vianda?

¿Matas dius? ¡no mes *bravatas!* si ets un mort ¿que es lo que matas?

En tractantse de carn morta lo derrer tanca la *porta*...

Qui sigui bon *arquitecto* vingui y obri tot seguit quatre dotzenas de *Fossas* y á ca d' una hi planti un *Pi*.

Quaranta vuyt morts ho esperan per trobá en la terra abrich contra 'ls *dicteris* d' un publich que per ells fou escarnit,

No cal dir que 'l *Pi* es emblema contundent y positiu de las *Pinyas* que 's mereix lo qui fa corre 'ls cinch dits.

P. P.

L' HEREU JORDI

Drama catalá en 3 actes y en vers, original

DE D. PERE ANTON TORRES

No entrarém á detallar l' argument de la última obra del eminent autor de *Lo full de paper*, pus á mes del poch interés que despertaría la narració ja publicada en los diaris de la localitat, las curtas dimensions de la nostra públicació tampoch 'ns ho permetían.

Reasumint, dirém, que *L' Hereu Jordi* es digne germá dels altres dramas que ab gran aplauso ha donat á la escena regional lo Sr. Torres, y si tal vegada no te la perfecta quadratura del drama citat en lo anterior párrafo, es molt superior á *La Verge de la Roca*, per mes qu' aquest fou escrit durant l' infancia, diguemho aixís, del nostre Teatro Regional.

L' Hereu Jordi te un primer acte modelo, empedrat de brillans conceptes y ab un desenllás inesperat que desperta l' interés d' un modo extraordinari.

Lo segon acte, á dir vritat, peca pot ser d' arrossegar-se una mica, defecte qu' arriba á mitjans del tercer, pero prompte 's reacciona, arrivant á un desenllás que arrodoneix l' acció y fa que lo públich pagui ab nutrits aplausos l' ingeni del autor, ja conegut de sobras per mestre en la literatura dramática.

La versificació es potent y fluida desde 'l comensament hasta 'l final, lo que no es d' estranyar en un poeta de *cos enter* com es D. Pere Anton Torres.

Una crítica severa trobaría blanco hont dirijir los seus projectils, principalment en algunas surtidas y entradas poch justificadas; pero quina obra hi ha fins las del primer dramaturch espanyol Sr. Echegaray, que no siga susceptible de mellora; pero defectes son aquets que quedan de sobras saldats ab las bellesas de la obra.

Hi ha tal vegada algun efecte rebuscat, ab olor melodramátich, pero repetirém lo dit abans, qu' es inútil buscar lo puritanisme sobre la escena y l' autor ha d' acudir devegadas ahont no aniria si lo paladar del públich no estigues estregat com está avuy dia.

Lo pecat capital de la obra, y dispensins lo Sr. Torres si en aquest punt som algo sever, es que l' Arcís no aprengué de lletra en vint anys pera convencers de que aquellas cartas publicavan la seva deshonra, pero sentim l' egoisme d' alegrarnos d' aquesta falta del autor, que va proporcionarnos la audició d' una escena magistral é inspirada entre l' Arcís y aquell tendre nin á qui tria per aixecar lo vel del seu dupte; escena que per si sola delataría á un autor de primera linea, y que fa lo interessant final del primer acte mentat abans.

Tocant á l' execució fou molt acertada per part de la Sra. Mena y los Ss. Simó, Virgili y Oliva, logrant á pesar de lo afónich que está sempre lo primer de dits actors, ferse seu lo públich ab las excelents qualitats artísticas de que feu gala, particularment en la segona representació de la obra.

Lo Sr. Virgili se vegé obligat á surtir en escena á rebre los aplausos de la concurrència.

Sentim no poder parlar bé del Sr. Tressols que resultá una nota discordant en la perfecta execució del drama.

La Sra. Ferrer, com que allá hont no hi ha pá no

's poden fer sopas, digué son insignificant paper com debía dirlo y prou.

Los demés, feren lo que pogueren pera ajudar al conjunt d' una obra que en nostre concepte pot figurar entre las mellors del nostre envejat repertori.

Autor y actors foren cridats al final de tots los actes á quals aplausos uneix lo seu en aquestas quartillas:

PEPET DEL HORT

EPITAFIS

Aquí jau un grán actor
anomenat Pep Soteras
que fent lo Comendador
D Juan va matal de veras.

Reposa aquí D. Pau Mata
que tot cassant va morí
perque tirán li va eixí
lo tiro per 'a culata.

Aquí reposa 'n Pep Blanch
que va morí envenenát
despues d' haverse fumat
un cigarro del estanch.

J. MIRALLES.

UNA RESPOSTA

Al estimat amich PEPET DEL CARRIL, que
va preguntarme qu' era pitxor, ser cómich ó poeta

¿Tu vols saber qu' es pitxó
ser cómich ó ser poeta?
Si vols vritat clara y neta
escoltam ab atenció.

Ser cómich es un maí crónich,
y també ho es ser poeta,
pues que may una pesseta
te lo poeta ni 'l cómich.

Jo que tinch doble *caris*
pues que poeta y cómich só,
(no me 'n alabo per xó)
calcula si soch *felis*.

LLUIS MILLÀ.

LITOGRAFIA BARCELONESA

DE

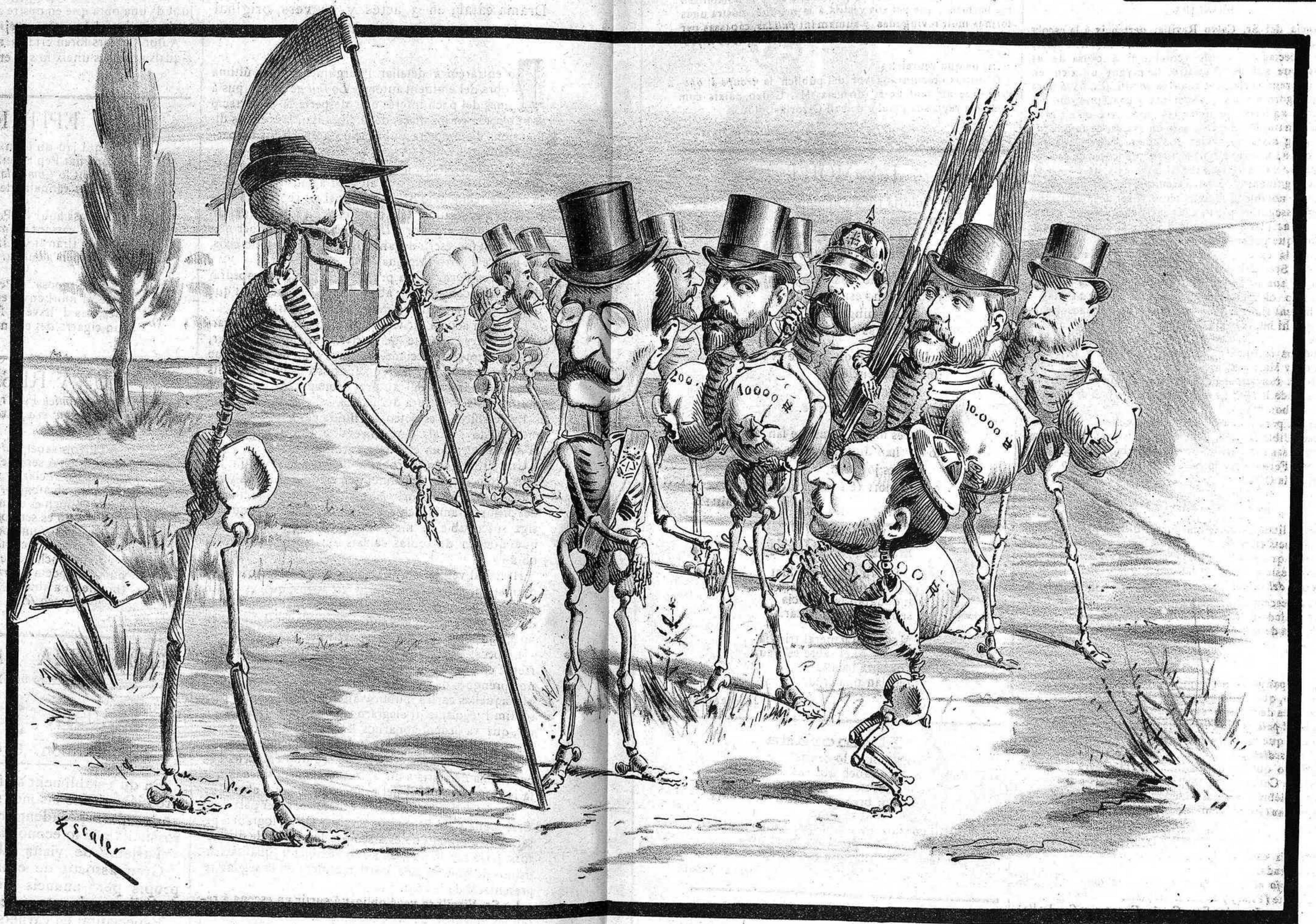
Ribera y Estany

5, Sant Ramón, 5. = Barcelona.

En dit establiment se fan tota classe de impressions desde las mes senzillas á las mes luxosas, ab sorprendenta rapidés y preus inverossímils per lo económichs.

Tarjetas de visita ab cartulina superior.
Gran assortit de cromos de totas classes, propis per' anuncis industrials, programas de ball, menús, etc., etc.

Especialitat en carnets pera Societats.
En preparació elegantíssims dibuixos pera felicitacions propias pera las Pasquas de Nadal.

—¿Qué se 'ls ofereix?
 —Pues que veniam per veure si 'ns donará allotjament á n' á mi y aquets altres *morts*.
 —Ja portan cédula?
 —¡Cá, *hombre!* si 'l que més 'l que menos, tots tenim casas al Ensanche... y pico.

Teatros

PRINCIPAL

La herencia, del Sr. Calvo Revilla, pertencix á la escola nomenada romántica que anys enrera era l'ídol de autors, actors y espectadors y que actualment á causa de las evolucions que sofreix lo teatro, ha caygut un xich en desús, prosperant solsament quan la versificació de la obra es flúida y vigorosa y sos pensaments y conceptes son genials; y com aqueixas qualitats las posseheix en alt grau *La herencia*, natural era que logrés un exitás, de lo que 'ns felicitem, puig aixís hem vist que quan hi ha obras que s'ho mereixen, nostre públich no 's preocupa de escolas y sib apreciar lo mèrit a tot realment existeix.

De son argument y galas escénicas, hem trobat á *La herencia* tan notable que sens temor á ser desmentits, no vacilém en assegurar que l' eminent Echegaray no 's desdenyaria de acceptarla com á filla seva. Creyem que es lo millor elogi que podém fer de la obra.

Respecte á la execució encar que 's sapiguda la maestria que los Srs. Calvo y Gimenez posseheixen per los dramas que sos personatjes hagin de vestir la cota de malla, en cap obra los haviam vist remontarse á tanta altura, no habent sigut estrany que al recitar los fogosos parlaments que hi ha, vejessin coronats sos esforços ab nutrits aplausos.

Molt bé los secundaren las Srtas. Cobeña y Losada y Srs. Cuevas y Martinez.

Lo conjunt fou superior á tot elogi, puig se vejé haver sigut estudiada l' obra ab verdader carinyo y ab desitjos de deixarne un bon recort.

Se prepara pera la temporada dels panellots y castanyas, l' imprescindible *D. Juan Tenorio*, que 's posará en escena ab las preciosas decoracions que lo notable escenógrafo de Madrid, Sr. Fernandez, pintá l' any passat pera lo teatro Espanyol de la Córta.

NOVETATS

De las qualitats de *L' hereu Jordi*, última producció del excel·lent poeta D. Pere A. Torres, aixís com del notable desempenyo que ha obtingut, ja 'n parlem en article apart.

Pera avuy esta anunciat l' estreno d' una parodia titulada *La taberna del ninot* preparanise la obra trágica *Dolores*, del reputat escriptor y poeta Sr. Feliu y Codina y la d' espectacle, titulada *La llanterna màgica*.

Aixís s' ha de fer: Estrenos y fora.

TÍVOLI

En la companyia hi ha entrat lo refors del Sr. Puig. ¿Y en lo bello sexo, que no hi pensan?

Fins ara res de nou; pera lo dissapte se prepara l' atracció fi de sigle *El país de la Olla*, que resulta la tapadora de la Empresa, ja que totas las temporadas s' hi intercala algun quadro epissòdich de las peripecias ocorregudas durant l' any, per lo qu' es de creure que ara pagarà la festa lo Centenari de Colon, y per lo tant serà un dels protagonistas nostre cèlebre Ajuntament ab la exhibició dels «draps de roba bruta» (vulgo banderas de 10 rals).

ROMEA

Lo públich está favorint aquest colisséo desde qu' ha obert temporada.

En *Lo monjo negre* s' han distingit d' un modo notable la Sra. Clemente (Pilar) y lo Sr. Bonaplata.

La Sra. Parreño y los Srs. Goula, Fuentes y Capdevila, fan las delicias dels concurrents ab la vis-còmica que Deu los hi ha dat.

En *Qui... compra... maduixas?* del Sr. Vilanova, que alcansá un gran éxit la nit del dimars, se distingiren tants artistas com hi prengueren part, especialment la Sra. Parreño y los Srs. Goula, Fuentes y Capdevila.

EDEN-CONCERT

Ab la *troupe française*, hi figura Mme. Luczona, apellidada *gommeuse fin de siècle*, y que resulta ser una notabilíssima barbiana, que per sos vestits á la *negligé*, mostra unas formas molt revingudas y sumament *pulidas*, capassas, per si solas de desvetllar á la *goma* mes ensopida que se li presenti.

!Hi ha que veurela!

Continua obtenint lo favor del públich la *troupe d' opérette* que ab tant acert dirigeix Mr. Callen, aixís com també la reputada parella de ball Cazorla-Boldú.

UN CÒMIC RETIRAT.

LA MORT

Voldria trovar un hom
que clarament me digués
la mort qu' es,
ja que veig la tem tothom.

A molts ho tinch preguntat,
y en saberho estich dejú,
puig ningú
rahons claras m' ha donat.

Uns m' han dit que ne ve á sé
una cosa silenciosa,
mes tal cosa
no han aclarit gayre be.

Altres molts... fins me fan riure
lo qu' han dit tot parlant grech:
mes jo crech,
que la mort ve á ser... no viure.

LL. MILLÀ.

CARA Y CREU

Si cau ferit un soldat
per sa trista sort avara
li donarán la llisencia
sens ni mirarli la cara.

Mes si un general trionfa
(y potser ni el sabre es treu)
acabada la batalla
li regalan una creu.

J. MIRALLES.

Humorada

Nostre cor es lo centre
impulsor de la sanch que 'ns dona vida;
si algú, lectors, ho dupta,
clá ho mostran bréus nocións d' anatomia.
Y per sabut se dona
que 'l cor tanca l' amor que á tots nos lliga;
donchs l' amor á mi 'm sembla
que té d' èsse' una cosa molt sanguinea.

J. CAMPRUBÍ NADAL.

CORRESPONDENCIA

Bernabé Llorens: La poesia no 'ns agrada; lo demés anirà.—J. Oromi: ¡Prou Colon!—Iglesieta: Si las musas ho saben, ja está vustó fresch.—Arlequi: Fassin una comedia y envihila al Passeig de Gracia. Anirà lo que 'ns han enviat E. Ros, Joseph Reig, Milord Vidalet, Onofre, Ll. Salvador, Miralles, Estragués. Lo demés es al cove.
Nota: Desde avuy tornarem á fer correspondencia. No 's torna cap original.

March 92

Campanadas

Lo Sant Pare está rebent numerosas cartas de diferents bisbes, demanant que 's declari benaventurat á D. Cristofol Colon.

¡Pobre home! despres de patir tant en vida, ara ha tingut de sufrir lo quart Centenari, y com si aixó no fos prou, ademés li clavan benaventurat.

¡Hasta benaventurat!!

Mireu qu' es pega.

Sr. Sanchez de Toledo:

Li demana aquesta redacció en particular, lo que la opinió pública fa temps que li demana: *¡a fora l' Ajuntament!* pero fiscalisant luego los seus actes, y si hi ha qui mereixi presiri, á Ceuta falta gent.

No ha de ser sempre l' *ultimo mono* 'l qui pagui.

L' altre dia 's disputavan dos al carrer de l' Alba, y l' un no sabent ja que dirli al altre á qui havia dat los dicteris més insultants, li va dir: Aneu, ¡Concejall!

L' altre, que per res s' havia mogut, al sen ir-se tal ca'ificatiu, se li va tirá á sobre com un lleó.

Se comprén.

Lo castell de fochs del Carrer Nou, encare no va costar tico duros y va ser magnífich; lo bunyol del carrer de Cortes, va costarne 2,000.

No es pas tanta la diferencia *concejalment* mirat.

Diu *El Diluvio* que 's pot ser en un mateix temps *part integrant* del Ajuntament *vilipendiado*, y director d' un *partidich de ruda oposición al expresado cuerpo municipal*.

Bé... ¡vol dir *La Esquilla de la Torratxa?*

Més burro qui la compra.

Diu que lo nou Consistori costa 70,000 duros y casi no hi cap ningú.

Encara 'n fan poch.

Ho repetim: Quan ho comportém es proba que ho mereixém.

¡Net!

La sanch derramada en lo carrer de Cortes la nit del di-lluns de la passada setmana, demana *venjanxa*, pero *venjanxa digna*, encare que terrible.

Es precis que tingui present lo públich de Barcelona als causants de tant escàndol.

Apuntarse los seus noms per lo dia de la expiació.

'S tracta d' un altra reunió pera acordar una demostració *despreciativa* al memorable Ajuntament que encare te la flama d' ocupar los assientos del Consistori.

Un dels acorts que diu s' ha de pendre, es avisar als estadants de las casas hont visca algun dels concejals d' avuy, que reforsia los panys de las sevas respectivas habitacions; lo per què, ja se 'ls dirá en secret.

Aixó, si no resol aquesta... *apreciable* corporació anarsen per sempre més de la nostra culta ciutat.

¿Ho faran? Es questió de gruix de cuyro.

Lo Sr. Roca y Roca ha presentat una comedia al Teatro de Novetats.

¿Quin francés haurá pagit la festa?

Dissapte passat assistirem á la vetllada que en obsequi al Sr. Balaguer va donar la distingida societat *L' Atlántida* en son espayós local situat en lo carrer de Tallers, núm. 45, 2. nt.

Tant lo beneficiat com la reputada actriu Sta. Serrano van ser molt aplaudits en lo xispejant dialech *Un cop de telas*, aixis com també la Sta. Tort al cantar l' *aria* de las joyas y lo vals de la *opera Faust* y un jove aficionat que 's proposá pintar un quadro en cinch minuts, operació que executá ab notable destresa y molt art.

En un intermedí se llegiren las poesias *La casadora* *Lo nans* y *Un conceiler modelo* que encar que no manifestar-n los noms de sos autors, no deixarem de coneixer ser de nostres amichs y company de redacció respectivament, Srs. Gomila y Codolosa.

La hora intempestiva que era (la una y miuja) feu que 'ns vejessim privats de poguer pendrer part en lo ball de Societat que hi habí en preparació, que segons noticias va resultar lluhit com tots los que 's celebran en aquell centre de recreo.

Lo Sr. Governador de la provincia ha denegat al Ajuntament de Sans, unas obras sense la cer'esponent subasta. Encara parlar de obras per administració.

¡Es necessita barra!

¡Quantas injusticias!

Lo mateix premi va concedirse al artistich, costós y original carro ab que concorregué á la cabalcata lo reputat duenyo de la Fonda de Sant Agustí, D. Marcelino Soler, que al carro de menos valor qu' hi presentá lo senyor Escuder de la Barceloneta, que per *variar* va tocá 'l bombo, per mes que 'l públich reconegué unánimament que 'l fondaista devía ocupar lo primer lloch.

De moment nos va es'ranyar que á un subjecte que á més de ser molt espléndit fa uns guisats de primera, sobre tot un *arrós* digne del paladar d' en Fontrodona, no se 'l premiés degudament; pero despres nos explicarem tal aberració fixantnos en que si bé es cert que per l' *arrós* hi ha qui 's vendria á son pare, lo *bombo* tocat oportunament pot aufegar las veus de protesta a' un públich indignat.

Estigui satisfet, Sr. Soler: La opinió unánime dels vehins de Barcelona es que 'l seu preciós carro, mereixia lo primer premi, y aixó ha de deixar-lo joyós, porque val mes aq' uest fallo que 'l de quatre .. deixemho corre.

GALERIA DE CELEBRITATS

Ab aquest titol y ab tamanyo propi pera ferne un álbun especial, s' ha publicat una escullida col·lecció de personalitats artísticas en la que hi constan, entre otras, las senyoras Duse, Borghi-Mamo, Tetrizzini, D' Arkel, Mendoza Tenorio, Franceschini, Rossi, Massanés de González, Alverá, Martinez (Joana), Garcia (Fabiána), Martinez (Conxa), Romero, Campos, Folgado, Alba (Leocadia), etc., etc. y los Srs. Rey Amadeo, Vallés y Ribot, Salmerón, Monturiol, Mancinelli (Ll.), Mascheroni, Tintorer, Sarasate, Calvet (Damás), Bofarull, Soler (Pitarra), Balaguer, Gayarre, Labán, Uetam, Garcia Parreño, Valero, Romea, Mario, Vico, Calvo (Ricardo), Garcia (Domingo), Riutort, Fontova, Lorenzale, Novas, Planas, Galofre, Rosell, Bonaplata, Goula, Edison, Giró, Pereda, etc., etc.

A pesar del esmero ab que aquets retratos han sigut presentats é impresos sobre paper-cartulina, lo preu de cada exemplar es sols de

10 CÉNTIMS

Pera los senyors col·leccionistas tenim reservats un reduhit número decol·leccions, sens aument de preu.

Repichs

No mes que á 72 DUROS 2 PESSETAS (sense cap céntim de propinè!), se diu que puja l' import per cap en lo tiberi que per compte de nostre *explèndit* Ajuntament (pagant la publiça), se doná en honor de la Comissió de Génova.

Lo periódich d' ahont treyem la noticia, no diu de qué estava compost lo *menú*, pero nosaltres per lo *mesquí* que resulta, creyem que no hi debia haber cap racció de secas y que los edils debian semblar elefants antropófagos.

¡Mira que gastarse 16,200 céntims per cap!

Los cotxeros del *Inglès* sempre tan amables...

Lo divendres á la tarde, lo del n.º 5, va parar lo cotxe, frente al carrer de Sant Pau, havent fet tocar lo timbre una senyora abans d' arribar al carrer del Hospital.

Es que deuen estar de mal humor per lo mal que 's va 'l negoci.

No curarém may.

Ab motiu de que en una obra que s' está representant en lo teatro Eslava de Madrid, se ridiculizava al cos de policia ab la presentació en escena de un *guindilla* molt llonza, sembla que lo cap gros de dita vila y *c. rte.*, ha remés un recadét de atenció á la Empresa, á fi de que suprimeixi las escenas en que aquell *artista* indispensable en obras madrilenyas, hi prenía part.

Ab aquet pas, dintre poch, no més nos será permés parlar de lladres y concejals.

La renda de l' Aduana de l' Habana, ha baixat en aquests dias nada menos que de 40.000 duros diaris.

Si hi ha Concejals, que 'ls *escurcollin*.

En lo *Dahomey* los francesos emplean la dinamita en los seus canóns.

¡Bárbaros!

TEATRO MUNT Y CIPAL

- 1.er Sinfonia fúnebre.
- 2.^{on} La comedia d' actualitat:

¡FORA LLADRES!!

exornada ab comparseria d' escombriayres, carros de bassa y tot lo més brut que puga trobarse.

- 3.er Coro á veus solas

I o burro y lo Concejal

- 4.^{rt} La pessa d' exit segur:

¡A arrancárolshi las bandas!

Entrada de franch

Qualsevol hora será bona

Avisos

Pera Concejals que tingan diners per colocar, hi ha fincas que 'n pendrán á primera hipoteca.

Agencia de A. XORCH.

Caretas que tapan la cara hermeticament.

Carrer de la Vergonya, 100.

Telegramas

Ceuta 25, 8 matí

¿Qu' hem de fer? Ja 'ns cansém d' esperar.

CASAGRAN.

Sant Andreu de la Roca, 26-8 vespre

L' Ajuntament d' aquesta vila compra *grat* sense que cap concejal exigeixi anguila.

PAU GANA

L' AJUNTAMENT BARRA

¡HA MORT! (1)

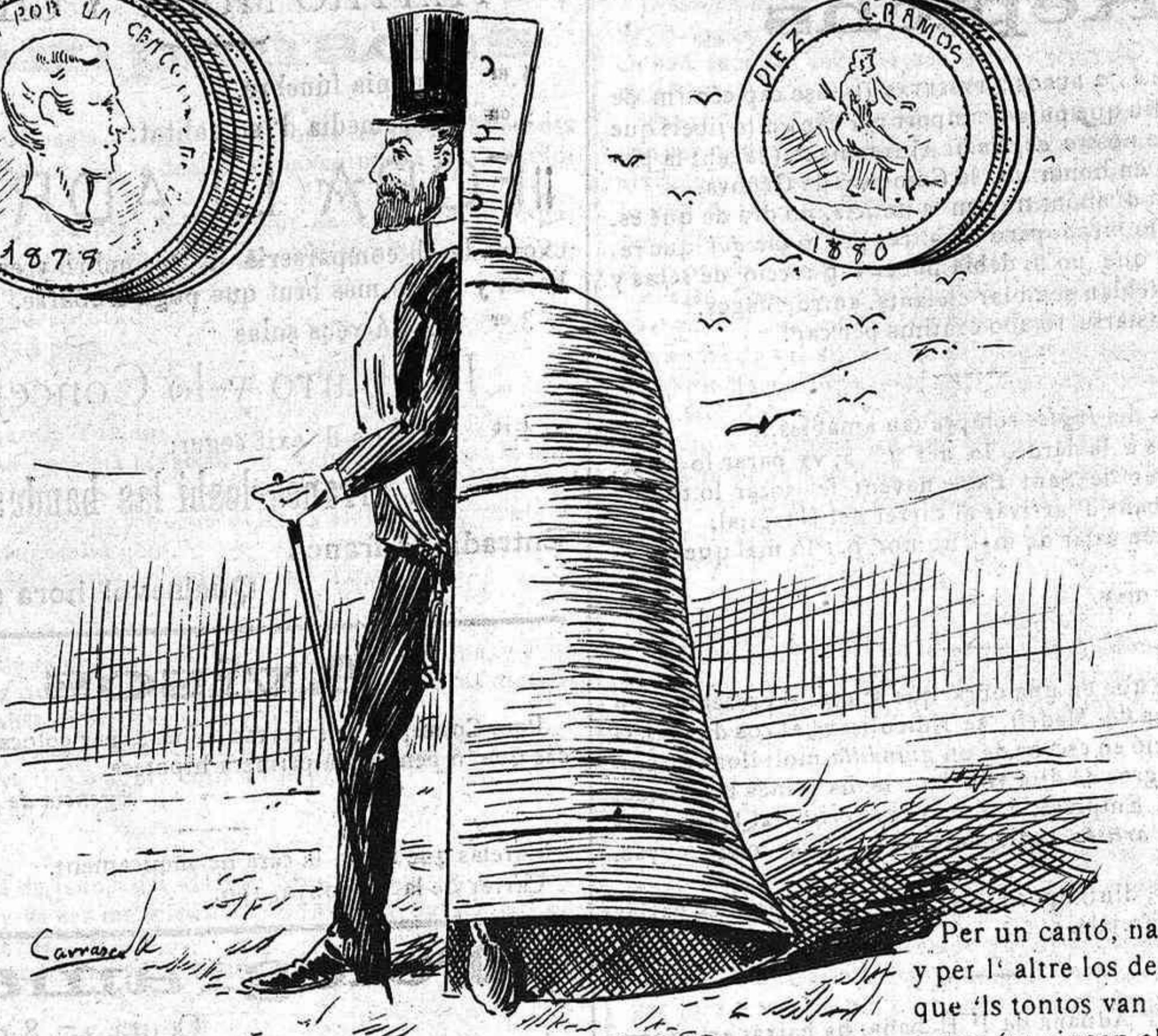
D' una *afecció* en las unglas, després d' haver rebut los *epitetos* mes fulminants de tota la gent de bè.

Los albaceas testamentaris que no li han trobat cap céntim en caixa, pero si molts deutes y trampas, suplican á tots los ciutadans y ciutadanas lo tingan present en sas malediccions y acudeixin á la casa mortuoria, que no sabém si es en la Plassa de Sant Jaume, per acompanyar lo cadavre al depòsit de letrinas.

(1) Moralment.

SE SUPPLICAN CORDAS Y CABASSOS

MITXA FIGA Y MITX RAHIM

Per un cantó, naps en gran,
y per l' altre los deu céntims
que 'ls tontos van esquitxant;
y que 'm vingan al darrera
ab un fluijol sonant.

DEPÓSIT DE SAL

MÓLTA Y EN GRA

BOLAS PEL BESTIA
ESPECIALITAT EN SAL

NON-PLUS-ULTRA

PERA TAULA

DE

ANTON SANPONS

—23, Carrer de la Princesa, 23—BARCELONA—

SECCIO DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Si es que vols senti 'ls acorts
de ma dos-quart espatllada
escoltam una estoneta
dessota d' eixa enramada.
¿No veus velat pe 'l fullatje
un prima-dos de farina?
Hi hu-quart una total
qu' es jay! una hermosa nina.
Calla, espera, y si 'ns observa
vindrà hasta aquí 'l meu amor.
Mes jay! ve 'l prima-dos-terza
com sempre, de mal humor.

SALTA PINS

ROMBO

C
M A R
M A R I A
C A R M E L O
R I E R A
A L A
O

1.ª, ratlla vertical y horizontal, con-
sonant; 2.ª, part del globo; 3.ª, nom de
dona; 4.ª, nom d' home; 5.ª, corrent
d' aygua; 6.ª, òrgano d' aucell; 7.ª, vo-
cal.

BER=BENA.

LA TOMASA

PERIÓDICH PESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI
Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pta
Cuba y Puerto Rico id.	2 "
xtranger id.	2'50 "
Número corrent.	0'10 "
" atrassat.	0'20 "

NOTA—Totà reclamació podrá diri-
girse á la Administració y Redacció del
periódich, carrer de Sant Ramón, n.º 5,
LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Ramón, 5.—Barña